

Meñdi Mamazairova

(1943)

Şair, düz yazı ve drama yazarı Meñdi Mamazairova 1943 yılında Oş şehrinin Kara Suu kasabesindeki Tölöykön köyünde dünyaya geldi. 1960 yılında orta öğretimini tamamlayıp aynı yıl Bişkek'teki Devlet Üniversitesinin Filoloji fakültesine girdi. Bu fakülteyi 1965 yılında bitirdikten sonra devlet radyo ve televizyon komisyonunda redaktör olarak çalışma hayatına başladı. 1966 yılının sonundan 1972 yılına kadar Kara Suu kasabesindeki V. Mayakovskiy adındaki orta mektepte Kırgız Dili ve Edebiyatı dersi vererek öğretmenlik yaptı.

Bunun yanı sıra 1972-74 yılları arası Oş Yerel müzesinde ekskursovod, 1974-80 yılları arası ise devlet "Muallimler Gazetesi" adlı gazetede korrespondent olarak çalıştı. Yazar hayatını eser vererek devam ettirmekte.

Meñdi Mamazairova sanat hayatına 1964-65 yıllarında başlamıştır. İlk kitabı "Nöşer" adıyla yayımlanmıştır ve bu eserde hikâyeleri yer almıştır. 1979 yılında "Salamatsıngı, Kün?" adlı şiir kitabı basılmıştır. Bu kitaplarından başka sanatçının "Caydın En Isık Künü", "Tuulup Öskön Üy", "Ak Kanat Çabalakey" adlı uzun ve kısa hikâyeleri, ayrıca "Turumtay" adlı romanı başlıbaşına kitap olarak yayınlanmıştır.

M. Mamazairova, drama türünde de eserler vermiştir. "Naristege Arnalğan Hrizantema" adlı tiyatro eseri izleyiciler tarafından çok sevildi. Sanatçı halihazırda Bişkek'te akademik tiyatrodaki "Bahustun Ak Köynöğü" ve "Üy" adlı tiyatro eserlerini hazırlamaktadır.

Bir dizi eseri Rusça, Ukraynaca'ya çevrilmiş, Kazakça ve Özbekçe'ye aktarılmıştır.

Hikâye

KIZIL TEMGİL / KIZIL BENEK

Amanturdu ebakkı, bala kezindegi bolgon okuyalar öküntüp da, ukmuş kıyalga salıp da turdu melmildep köz aldında.

Atası Altınbek ayıldı elge alımduu, kız, kelinderge cagımduu cigitterden ele. Şıngırata komuz çertip, sızılta ün salganda aldında turuştuk bergen urgaaçu attuu bolgon emes demçü ayıldştarı.

"Amantur" dep kudaydan surap alğan balasınan kiyyin kıylaga sogonçoğu kanabay cürgön Zaynanın. Kündördün bir künüdü erte menen tursa başı aylanıp, köñülü azıp, tamakka çappay kaldı, özü da kütpöy kalgan işten şoorat berip. Kırdaç murduna noktolo biliner-bil-inbes sepkil sebilip, öñünön şapaya azıp, talgaktın azabın tartıp... Anda emne, Altınbek'in oolcup, karmaganınan kan çıkarıp, kolhozdu beldüü adamdarının biri bolup tepse temirdi üzüp turgan maalı.

Kükürttöy küçtüü çıkkan bozo ar bir üydö. "Kel" degen cerden baş tartpay ırdp-çoordop... Meltildete sunulgan açkılgı birdi carım şişe koşulup, ısılgına kürpöñ kozunu cara tartıp üy sayın coro bozonun üüsü cürüp turgan kez.

Ayrıkça, caz aldı, üzül-kezil maalda talgaktın azabın tartkanı kurusun. Tandap içkenge tamak tartış, talıkşıtıp, ansayın közdü tunartat.

Künügö el catarda kızuu bolup kelgen Altınbek Zaynasının öñünön azıp, cürögünün aldındağı tüyülgön azdeginin ce köksöösün kandıra albay tüyüktönüp cürgönün baykabadı. Degele erkek degeniñ oñoy menen uraaçının içki sırrın bilip-tuyup cibereri kıyın go. Arıktaganın etibarga albay, cazdıki go dep.. Deği bu Zaynanın cazdığı çok. İyreyip arıktap, kabalteñ tartıp keteri başınan adadı go dep koyçu esine kele kalganda. A Zaynanın talgagı kündön küçöp, küsögönün toe cey albay aylası ketip cürgön beçara. Anın üstünö emneni katuu küsögönün da bile albayt. Aşkazan tuşu alakandın otuñday ceri ottoy küyüp, cegen-içkenin kayra okşup, arıktgandan arıktap barattı özü.

Amantur'u, eskiden, çocukluk döneminde başından geçen olaylar; pişmanlığa sürüklüyor, hayallere daldırarak, bir bir göz önüne geliyordu.

Babası Altınbek köy ahalisi tarafından sevilen, kızların ve hanımların hoşuna giden bir kişi idi. Köylüleri onun için, kopuz çalıp, şarkı söylediğinde hayran olmayan dışı kalmaz derlerdi.

"Amantur" diyerek, Allah'tan dileyerek sahip olduğu tek çocuğundan sonra uzun süre çocuğu olmamıştı, Zayna'nın. Günlerden bir gün sabahleyin kalktığında başı dönüp midesi bulanıp, yemeğe karşı bir isteksizlik duydu. Kendisi de şaşırdu bu olup bitene. Sivri burnuna belli belirsiz çiller ortaya çıktığı, aşermeye başladığı dönemler... O dönemlerde, Altınbek'in güçlü kuvvetli, tutuğunu kopardığı, kolhozun önemli adamlarından biri olduğu, vurduğunda demiri bile eğdiği zamanları.

Kükürt gibi güçlü çıkan boza hemen hemen her evde var. "Gel" denilen yere sevinç içinde gidiliyor... Ağzına kadar dolu sunulan bu ekşi içeceği bire yarım daha eklenerek, kuzuların kesilip boza arkadaşlarının toplandığı ve bunun sarhoşluğunun devam ettiği dönem.

Ayrıca, bahar önü, bu dönemde aşerenin vay haline. Yiyecek için yemek yapmak, insanı yoruyor; gözünde büyüyor.

Her gün milletin yatağa girdiği saatlerde yorgun argın eve dönen Altınbek, Zayna'nın halsiz düşüp, içinde duyduğu sevinci ve bir şeyler paylaşmaya çalıştığını farkedemedi. Aslında erkeklerin bir kadının gizlerini kolayca anlaması çok zordur. Zayıflamasını önemsemeyen, mevsimdenir diyordu... Ama Zayna'nın baharı yok. Eğrilip zayıflayarak, bir şeylere üzülme onun adeti haline geldi düşünüyordu ne zaman aklına gelse. Ama Zayna'nın aşermesi günden güne artarak, istediğini doya doya yiye-meyerek caresiz bir şekilde kalmıştı. Ayrıca neyi tam olarak arzuladığını da bilmiyor. Midesi, avucunun içi gibi yanıyor; yiye içtiklerini tekrar çıkarıyordu. Günden güne zayıflamaya başladı.

Zayna keç beşimde otun alğanı sırtka çıkırsa alısıraak kaynakı tabılgı çıbıkka tizip alıp, mayda balıktardı alıp kelatıptır.

-Botom, al emne?

-Balık, ceñe. Karasuunun balığı kanday şirin bolorun bilesizbi? - deyt külmüñdögön ciğit.

-Şıralga berbeysiñbi? - Zayna cön gana ciğittin dep-sisin suutpayın dep surap koyot.

-Bereyin ceñe. - Kayısı tabılgı çıbıkka katarınan tizip alğan balıktardan üçtü sıdırıp bere koyot.

-Ak üy! - Cılmakayın karasañ? - Ciyirkene karaganı menen kandaydır tabıtı tüşö, suktuk menen ala koyup üygö cügürdü. - Botom, munu kantip bışırat? - dep kayrıla suradı kaynakısınen. -Ömürü cep körbögön nemeni... Bil-beyt ekem.

-İçin tazalap turup tuzdap koy. Anan etiettep mayga kuurup turup ceseñiz barbı, uh! - Kaynısı şilekeyin çuurtta süylödü. -Bul degen beyiştin tamağı. Balık cegen adam soopko kalat.

-İrakmat, kaynım.

Zaynanın cürögü alıp-uçup, kızıl temgil balıktardı zamatta tazalap ciberdi da kursağınan carıp, taktayga calpayta tizip, tuzdap saldı. Oçokko tezekten mol kalap, may tütötüp kızarta kuurudu. Kızara bışkan balıktı biröö koolunan tartıp ala turgansıp, alıp,tañıl zep saldı da kandaydır köksöösü suugansıp canı cay ala tüşköñünö özü tañ kalıp otura kaldı. Sırttan oynop, çurkap kelgen Amanturun da unutup kalğanın bilgende cüzü kızarıp uyalıp ketti.

-Apa, emne cediñ? - dep suradı közdörü caldıragan bala balıktın kiçinekey kılğandarın karmalap.

-Ee, men cerge kireyin, uşunday... caman mokoçonu cep alıptırmin, - dep cootkottu balasın.

-Mokoçonu cebey cürçü, - dedi bala apasın ayay karap.

-Oşentteyin uulum, azır kursağınđı toygozom... - Zayna sıdırım nanga sarı maydan süyköp turup koluna karmattı da:

-Bar, uulum. Oynop kel. -Dagı eşikke cumşadı.

-Atanı karangün ay, balıktı aptıgın cep, balamdı da unutup kalğanımdı kara. - Keyinip-kepçinip alıp, übölönö catkan kılğandarın tazalap, balık cıttanıp kalğan maydı başka idişke kuyup, cik bildirbey saldı.

Oşol boldu, tooboñon oy, caratkan. Zaynanın eki közü tört bolup balık alıp keldi kalçudan beter eşikti karayt. Kaçantan beri emneni küsöp, emneni eñsep cürgönün emi bilip, özü da ayran-tañ kalıp oturdu.

-Bu ömürdö cebegen nemeni eñseym dep üç uktasam tüşümö kiriptirbi. Bala-çaka canagintip karmap alıp otko kaktap bışırıp cese ciyirkenip ketçümün.

El ctarga cuuk kelgen Altınbek ayalının demeydeğiden köñülü kötörölüp, nurdana kalğanın baykadı körünöt, cüzünö üñülö karadı, sırtka tonun çeçip berip atıp.

-Kelinçek? Bügün türüñ sonun, közüñ aşepke calcıl-dayt da. Tabıñ tüzük beym? - dep suradı.

-Tabımdı emne kılasıñ? Bir iş bolup ketti da...

Zayna küñügö el ctarga çeyin sañkip bozo uulap, deydilene baştağan erin biritke cektey da, kayra ayalzadalık nazıktık menen erkeley da karadı.

-Al kanday iş eken, kelinçek? Bilssek bolor beken?

Zayna akşam olmak üzereyken dışarı odun almaya çıkıtıgında, kaynı bir çubuğa dizdiğı küçük balıkları getirmekteydi.

- Yavrum, o ne?

- Balık, yenge. Karasuu'nun balığı. Ne kadar lezzetli olduğunu biliyor musunuz? diyerek gülümsedi delikanlı.

- Göz hakkı vermeyecek misin? dedi Zayna, delikanlının hevesini kırmayayım diye düşünerek.

- Vereyim yenge. Kaynı, çubuğa dizmiş olduğu balıklardan üç tanesini çıkararak verdi.

- Aman, aman! Kayganlığına bak! İğrenerek bakarak, hevesi kaçmış bir şekilde isteksiz eve doğru yöneldi ve, Yavrum bu nasıl pişirilir? diye sordu geriye dönerek kaynından. Hayatımda hiç yemediğim şeyi... Bilmiyorum ki.

- İcini temizledikten sonra tuzla. Sonra da yağda kavurup yerseniz, çok güzel olur! Kaynı ağzının sularını akıtır gibi konuştu. Bu cennet yemeğidir. Balık yiyen insan sevap kazanır.

- Sağol, kaynım.

Zayna'nın yüreğı kalkarak, kızıl benekli balıkları hemen temizledi ve karınlarını yararak, bir tahtaya dizdi, tuzladı. Ocağın altına tezelerden atarak, yağ koyup kızarttı. Kızaran balıkları sanki biri elinden alacakmış gibi, iştahla yedi. Balıkları yiyince arzusunun kandiğine, rahatladığına kendisi de şaşırdı. Dışarıdan, oynamaktan, koşarak gelen oğlu Amantur'u unuttuğu aklına gelince kendinden utandı.

- Anne sen ne yedin? diye sordu gözleri parlayan çocuk, balıkların kılçıklarından tutup göstererek.

- Ben yerin dibine gireyim... Kötü umacıyı yemişim - diyerek aldatmaya çalıştı çocuğunu.

- Umacıyı yemesene, dedi çocuk annesine acır gibi bakarak.

- Öyle yapmışım oğlum, şimdi karnını doyururum... Zayna bir parça ekmeğe tereyağından sürerek oğlunun eline verdi.

- Haydi oğlum, git oyna, diyerek oğlunu yine dışarı gönderdi.

- Hey Allah'im, balıkları yiyip oğlumu nasıl unutturum, diye üzülüp pişman olarak, balık parçalarını ve kılçıklarını temizleyip, balığı kavurduğu yağı başka bir kabin içine koyarak attı.

İşte bu olayla başladı her şey. Zayna dört gözle balık getirecek birilerinin yolunu gözler oldu. Uzun zamandan beri canının ne çektiğini, ne arzuladığını yenice anlamış, kendisi de bu duruma şaşırılmıştı.

- Bu hayatımda hiç yemediğim şey, uyurken bile düşüme giriyor. Çoluk çocuk balık tutarak pişirip yeseler benim de canım çekiyor.

İnsanların yatağa girdiğı sıralarda çıkıp gelen Altınbek hanımının moralinin yerine geldiğini, yüzüne renk geldiğini farketmiş olmalı ki ona doğru baktı, giysilerini çıkarırken:

- Hanım, bugün keyfin yerinde görünüyor, gözlerin parlıyor. Keyfin yerinde mi, nasılsın? diye sordu.

- Keyfimi ne yapacaksın, bir iş oldu ki sorma...

Zayna her gün insanların uyuduğı ana kadar dışarıda boza içip dolaşan erine kızarak baktı fakat yine de kadın nezaketiyle sevgiyle baktı.

- O nasıl bir işmiş hanım? Biz de öğrensek olur mu?

Ayıldı kıldırıp, ırdap, çertmegin çertip cırgap kelgen nemenin köñülü kuşbak ekeni sezildi. Oyun-külkününü taasirin boyunan da, esi-dartınan da ketelektigi bilinip turdu. Ortonunan ilip algan kamçısı cüröt ali da.

-Kele, kamçıñdı. İlipkoyoyun. -Zayna erinin kamçısını alıp mikka ildi da: -Abış kaynım balk alıp kelip-tir tooba _4an.

-İi, al emne balık eken?

-Kadimki suudagı balık, Karasuunun balığı. Oşonu kuurup cep kumarım kanıp oturam, - dep cilmaydı erine.

-Kumariñ kanganı ıras boluptur, Zaynaş. - Altınbek arıktap ketken zayıbın kuçaktap, moynu-başınan ööp koydu. -A sen balık cebegin. Tilimdi alsañ balık cebe, kelinçek.

Oozunan açkıl cıttangan küyöösünö saal itirkeyi kelip, anısın bilgize berbey tez oolaktay ketti Zayna.

-Emne bolot cese?

-Sen maga Ayçüröktöy suluu kız tuup berişiñ gerek. -Bir dalay kızuu Altınbek tilin caynay süylödü. -Eger balık ceseñ kızıñ sepkildüü bolup kalat. Anday kunik kızdı er albay atasının töründö kariyt.

-Koyçu, Altınbek. Tuulalek naristenı antip aytpaçı. Aman-esen kız bolup tuulsa... Ayday kızıl bagıp alarbiz.

-Cok, sen ata-babam cebegen balıktı cep... Sepkildüü kız tuup...

Cıluu üygö kirgende kötörülüp kettibi kadirase mas, kiyimin çeçkenge arañ carap tördögü töşökkö cata ketti.

-Tooboñon ay, bul kantkeni. Künügö közü açılбай kelet da oñduu süylöşköngö carabay...

Közü kakanaktap, içi ottoy küygön Zayna tamagın içip bütkön balasın başın tizesine celey, ülpüdkçaçınan sılap kıylaga oturdu uykusu kaçıp. Emelegi nurdangan cüzü öçüp, şaabayı suup.

"Erkek degen uşunday baykabas, uşunday orgubargı bolobu? Körölgön keçke tamagımdı bışırıp, bügünkü kubanıçımı aytayın dep otursam kaydagını döörüp uktap kaldı. Botom, kamtip baratat özü?"

Ertesi oygonso cürögü elep-celep, keçegi kızıl temgil balıktın cıtı, daamı öurdun ördöy, eñsetip, kök-sötüp turdu.

Tamakka tabiti tartpay, atın atın kamçılanıp ayılga bastırıp ketken küyöösünün artınan armanduu karap kala berdi Zayna. "Bul emne bolup cüröt? Mınday corugu cok ele go murda? deyt kelin.

Al kündü da eleñdep col karoo menen ötkördü. Kokus biröo-carım kızıl temgil balıktı tabılğı çıbıkka tizip alıp kirip kele turgandan beter, ulam şırp etken dobuşka kulak salıp, alañdan alakısy berdi kurgan kelin.

Tabiyattın tümön sırina tan beresiñ da. Ömürü daamın tatıp körbögön balıktı eñsep-suusap, oozuna naar albay al kündü da keç kirgizdi zarıgıp. Otun uluu cagıp, etin salıp, kamırın cuurup, erin kuttu umsunup. Al tünü Altınbek üygö kelbedi. Ertesi da kelbedi Altınbegi, kapıray.

Caz kadimkidey cadırıp berdi. Karasuu kürgüçtöp kirip, colunan colukkandın baarın agızıp, karalcın tarta, möñgü erip, agındılar koşo agıp kürpildöyt. Karasuu-

Köyde dolaşıp, şarkı söyleyip, içip eğlenerek gelen kocasının çakırkeyif olduğu hissedildi. Bu eğlencenin ve içkinin etkisinin daha gitmemiş olduğu duruşundan da konuşmalarından da anlaşılabilir. Parmagina geçirmiş olduğu kamçı hâlâ orada sallanmakta.

- Ver kamçını asayım. Zayna erinin kamçısını alıp bir çiviye astı ve: Kaynım Abış bugün balık getirmişti.

- O nasıl bir balıkmış?

- Bildiğin suda yaşayan balık, Karasuu'nun balığı. Balıkları kızartıp yedim, rahatladım, dedi erine gülümseyerek.

- Rahatlamış olman güzel, Zaynaş.

Altınbek zayıflamış olan hanımını kucaklayarak, boy-nundan ve başından öptü.

- Ama sen balık yeme. Beni dinle ve balık yeme, karıcığım.

Ağzı içki kokan kocasına karşı bir tiksiniş duydu fakat bunu hissettirmedi ve ondandan hemen uzaklaştı.

- Yesem ne olur?

- Senin bana Ayçürök gibi güzel bir kız doğurman gerek. - Altınbek bu sözleri dili dolaşarak söyledi. Eğer balık yersen kızın çilli olur. Öyle benekli bir kız hiç kimse almaz ve evde kalır.

- Bırak Allah aşkına Altınbek. Doğacak çocuk için böyle söyleme. Sağlıklı bir kız olarak doğsa... Ay gibi bakarız ona.

- Hayır, sen babamın anamın yemediği balığı yiye-rek... Çilli bir kız doğurup...

Sıcak eve girince içkinin etkisi artmış olsa gerek ki, giysisini zar zor çıkarıp köşedeki döşeğe uzanverdi.

- Hey Allah'ım, bu da ne demek şimdi. Hem her gün gözü açılmaz şekilde geliyor hem de adamakıllı konuşul-muyor...

Gözleri dolup içi alev alev yanan Zayna yemeğini yiyip bitiren oğlunu dizine yatırarak, yumuşak saçlarını okşayarak uykusu kaçıp uzun süre oturdu. Biraz önceki yüzündeki aydınlık gitmiş, morali bozulmuştu.

"Erkek dediğin bu şekilde bakmaması lazım olaya, böyle bir düşünce olur mu? Sabahtan akşama kadar yemek yapıp, bugünkü sevincimi söyleyeyim diye bek-lerken o gelip kaçını devirip uyudu. Yavrum nasıl gidiyor kendi?"

Sabahleyin uyandığında yüreği bir garip hâl içinde, dün yediği kızıl benekli balıkların kokusu, tadını duyuyor; tekrar yemek istiyor; arzuluyordu.

Zayna, kahvaltı yapmadan, atını kamçılıyarak köye giden kocasının ardından hüzünle bakakaldı. "Bu da ne demek oluyor böyle? Daha önce böyle bir şey yapmazdı" dedi kadın kendi kendine.

O günü de öylesine yol gözlemeyle geçirdi. Sanki bir-ileri kızıl benekli balıkları çubuğa dizerek alıp getirecek-miş gibi her çıkan sese kulak kabartıp yol beklemekle geçirdi biçare kadın.

Tabiatın sayısız gizlerine akıl sır ermez. Hayatı boyunca bir defa dahi yemediği, tatmadığı balığa aşer-erek, o gün de ağzına bir lokma bile koymadan akşam etti. Büyük bir ateş yaktı, etleri koydu, hamurunu hazırladı sıkıntı içinde. O gece Altınbek eve gelmedi. Ertesi gün de gelmedi kocası Altınbek, Allah'ın cezası.

Bahar her zamanki gibi ortalığı şenlendirdi. Karasuu daha da güçlenerek, yoluna çıkan her şeyi önüne katıp sürükleyip bulanıyor; karlar eriyor ve bunlar da aşağılara

nun öñüzü menen büyüzü kan cayılganday kızgaldak-targa tolup, eçki ulagi menen, koy kozusu menen maarap ayıl içi erteli-keç başkaça şaňa, başkaça kubanıška tolol.

Kıştın oor kününön cabıkkın candın baarı amalga kelip, ar kim öz işi menen alek. Kürüldöp hoş çıgıp, traktorlor tıtırıp, kök tütünü bürküp, tuş-tuştan tirüü candın tüşügü küçöp, tamarkaga egin egip kıymıl küçöp...

Altınbek bardık ışkısın bozo menen açuu suuga berip, emnegedir eeligip cürdü. "Zayıbımdın boyunda bar, kız tuup beret. Ayçürök tuup beret" dep kızıp alsa maktanıp, cakşı süylöp koygongo kozusun böktörüp berip, aldemedey kün sürdü oşol cazda. Munun baarı şakşılıkka bolgoy ele dep içinen sabıla tilenip, küyöösünün aşkere şaydoottuguna tüşünö albay tımızın taarınıp Zayna kün körö berdi.

Talgaktın azabı şayın oदारıp, bir cep köksöösü kanbay kalgan kelin ne kıların bilbey aylası ketet. Oşo arada çağımsız köp ugat karala-torala bolgon cüzün ansayın arktatıp körsötkön Zayna. Altınbegi Karasuunun narkı öyüzündögü ömürü tuubagan, suluu katındın üyünö tünöp cüröt degen zaar köp ara cürgön Zaynanın cürögün barça-barça tilip, içine çok saldı. Bozonu kükürttöy salıp, eçen erkekke tor caygan kuu katındın çeñgeline tüşkön küyöösün estegende çiyki may cgendey cipkirip, ne kılar aylasın tappadı. Ce anı küyöösünün betine aytıp, kupuya sırın sırtka çıkarıp açuusun tögüp alganda kudureti cetpedi. Kündön küngö arıktap, kaygıga törön bata berdi.

Karmagan işi kolunan tüşüp, iynege cip saptay albay, közünün çaşı melt ete aldındağı mataga tögülöt. Anı karap oturgan Amantur ayran-taı.

-Apa, sen emnege ıylan atasıñ? - deyt ali eçtemege akılıcete-elek bala.

-Iylagan cokmun balam.

-İki, ıylap atasıñ. Ce iyne kirdibi söömöyünö?

Keede iş karmap oturup "Narı turçu cabışpay, söömöyümö iyne bata tüştü" dep balanı kağıp koygonunan ulambı, aytör oşentip ayttı bala. Demeydegidey köz taldıra salgan şırdaktarının köçöttörünö tañ kalıp, ulam suramcılay bergenden da tartındı bala.

-Ooba, - dedi kıyladan soñ oygo aldırğan Zayna.

-Kelçi, sakayıp bereyin, -Amantur közün alañdata, apasının söömöyün "üfülp" turup ööp koydu. -Emi oorybay kalat ee?

-Sadagañ boloyunum. Canıma küyümdü bolot okşoysoñ.

Balasının mtaasına, çoñ kişidey imerilgenie cetine albagan Zaynanın içi cıladı. "E, balam, söömöyüm oorusa ceñil ele go. Cürögümö kadalıp atpaybı iyneден açuu ıza. Cüröktön kan ağıp atpaybı" degisi keldi uuluna. Ali eçtemege tüşünbögön naristege aytkanda ne, aytpaganda ne degen kelin üydöböy kolundağı işin casay berdi. İçi buk bolup, kökürögü tüpöyül, aşkazandı alakanday ceri ısıp kıcalat kılat. Kızıl temgil balık miñ tüşkö kubulup közünö körünüp, azgırıp turup aldı.

***

doğru akıyorlardı. Karasuu'nun her iki yanı da lalelerle bezenerek, keçi ulağı, koyun kuzusu ile karşılıklı bağrışarak, köyün içi sabahtan akşama kadar başka bir neşeye, başka bir mutluluğa bürünüyordu.

Kışın ağır yaşamıyla sıkılan insanların tümü hevesle kendi işleriyle uğraşmaktalar. Gürültü yaparak traktörler çalışıyor, gök dumanını savuruyor; insanların meşgaleleri artıyor; topraklara ekin ekilerek hayatın hareketlendiği dönem...

Altınbek kendini tümünden boza ile içkiye vererek, sebepsiz yere boş boş geziyordu. "Hanımım hamile, bana kız doğuracak. Ayçürök doğuracak bana" diyerek sarhoş olduğunda övünüyor; onun için birkaç iyi laf eden kişiye yeni doğmuş kuzusunu hediye ediyor; hiçbir şeyi düşünmeden öylesine bir bahar geçiriyordu. Zayna ise kocasının bu anlamsız tutumuna, boş vermişliğine bir anlam veremiyor; bunların hepsinin iyiliğe gebe olduğunu düşünerek, sabrederek geçiriyordu günlerini.

Aşermenin verdiği sıkıntıyla, bir kere yediği balıklardan tekrar yiyemeyen kadıncağız ne yapacağını bilmez bir halde, çaresiz. Zayna bu arada hoş olmayan sözler de duyuyor iyice kararlıp zayıflayan yüzünü göstererek. Karasuu'nun diğer tarafında oturan, hayatı boyunca hiç çocuğu olmamış güzel bir kadının evine yerleşmiş şeklindeki sözler zaten zor ayakta duran Zayna'nın yüreğini parça parça dilerek, kor düşürüyordu. Kocasının, sert boza yaparak, bir çok erkeği ağına düşüren kadının etkisinde kaldığının hatırladıkça sanki çiğ yağ yemişcesine öğreniyor; çaresizlikten ne yapacağını bilemiyordu. Bunu kocasının yüzüne söylemeye, içinde biriktirdiklerini dışı vurup ona olan kızgınlığını dile getirmeye gücü yetmedi. Gün geçtikçe daha da zayıfladı, gün geçtikçe kaygının içine gömüldü biraz daha.

Tuttuğu iş elinden düşüyor; iğneye ip geçiremez bir şekilde gözünden boncuk boncuk yaşlar süzülüyor ve önündeki kumaşa dökülüyordu. Onu izlemekte olan oğlu Amantur şaşkınlık içinde.

- Anne niye ağlıyorsun? dedi daha hiçbir şeye aklı ermeyen çocuk.

- Ağlamıyorum oğlum.

- Ağlıyorsun işte. Yoksa iğne mi battı parmağına?

Bazen iş yaparken "uzak dur yapışmadan, bak parmağıma iğne battı" diyerek çocuğu azarladığından olsa gerek böyle söyledi çocuk.

- Evet, dedi bir süre sonra düşünceye dalan Zayna.

- Haydi gel ağrısın geçireyim, diyerek Amantur; gözlerini açarak annesinin parmağını üfledi, sonra da öptü. Artık acımıyor değil mi?

- Kurban olayım ben sana. Bana bakacağa benziyorsun sen.

Oğlunun merhametine, yetişkin insan gibi ilgi göstermesine sevinen Zayna'nun içi ısındı. "Ya oğlum parmağım ağrırsa kolay olurdu. Yüreğime saplanmış iğneden beter dert. Yüreğimden kan akıyor." demek istedi oğluna. Daha hiçbir şeyden haberi olmayan sabıye bu sözü söyleyen ne olur söylemesen ne olur diye düşünen Zayna ses çıkarmadan elindeki işi yapmaya devam etti. İçinde bir burukluk, bağrında bir sızı, midesinin avuç içi kader yeri ağrıyor rahatsız ediyordu. Kızıl benekli balık bin bir şekle girerek gözünün önüne geliyor, yemek istiyordu.

***